

Innføring i klinisk revmatologi

Innføring i klinisk revmatologi

Jan Tore Gran
Gyldendal Akademisk
Utgivelsesår: 2010
1. utgave
282 sider

Jan Tore Gran er spesialist i revmatologi, professor ved universitetet i Oslo og avdelingssjef ved Revmatologisk avdeling ved Rikshospitalet. Han har med «Innføring i klinisk revmatologi» ment å skrive en bok beregnet for leger i allmennpraksis. I forordet skriver han at han håper at bruk av boken skal føre til mer målrettede henvisninger til annenlinjetjeneste. Holder boken mål?

Boken er delt inn i sju kapitler. Etter en generell innledning kommer et kapittel om «Laboratoriediagnostikk ved revmatisk sykdommer». Dessverre bruker forfatteren kun tre sider på laboratorieprøver, mens resten av kapitlet dreier seg om bildeprøver, noe som kan være enklere å bestille for en allmennlege enn de korrekte laboratorieparametre. Kapittel tre er det jeg hadde gledet meg mest til. Under tittelen «Utredning og diagnostikk av revmatiske manifestasjoner» systematiserer forfatteren revmatiske plager i artralgi, artoser eller artritt, og de siste under mono-oligo- eller polyartritt. Han presenterer oss mulige fremgangsmåter for videreutredning av enkelte av disse gruppene, illustrert med flow-charts og tabeller. Jan Tore Gran kommer også med en tabell som de fleste allmennpraktikere ville sette pris på: «Mulige diagnoser ved artritt i ulike ledd». Dessverre er ikke de forskjellige sykdommene presentert etter prevalens i allmennpraksis, noe som gjør listen litt mindre brukbar enn man hadde ønsket seg. I dette kapittel kan vi også lese om utredning av muskelplager og om utredning av ryggplager mtp. revmatisk sykdom.

Mesteparten av boken består av kapittel fire: «De enkelte revmatiske sykdommer». Her tar forfatteren for seg alle revmatiske sykdommer på en mer tradisjonell måte. Hver sykdom er introdusert av en kort kasuistikk som illustrerer hvordan disse sykdommene kan presenteres i allmenn-

praksis, og slutter med en boks med hovedmomenter. Forfatteren tar i denne delen opp prevalens av sykdommene og prediktive verdier av forskjellige tester i beskrivelsen av de vanligste sykdommene, men denne type informasjon savnes for litt sjeldnere sykdommer, noe som kan gi leseren inntrykk på at alle diagnosene er like sannsynlige blant pasientene i primærhelsetjenesten.

Kapittel fem, «Differensialdiagnostikk – summarisk fremstilling», hadde jeg også forventninger til. Inndelt alfabetisk under laboratoriefunn kan vi finne informasjon om enkelte antistoffer og mer generelt om for eksempel årsaker til anemi eller leukocytopeni. Under differensialdiagnostikk av kliniske funn finner vi til dels altfor lange lister med mulige diagnoser av både revmatiske funn, hudmanifestasjoner (uten bilder), affeksjon av indre organer som ledd i revmatisk sykdom, og andre kliniske manifestasjoner som kan være knyttet til revmatiske plager.

Kapitlene seks og sju kan være greie å bla i i forbindelse med spørsmål fra pasienten som allerede er under revmatologisk behandling eller når man lurer på klassifikasjons- og diagnostiske kriterier for enkelte sykdommer, noe som forfatteren selv ser på som mer forsknings- enn klinisk relevant.

Alt i alt har forfatteren prøvd å komme allmennpraksis i møte ved å ta for seg differensialdiagnoser og utredning av symptomer i en tidlig fase av sykdommen. Likevel er hovedkapitlet skrevet som en tradisjonell beskrivelse av den enkelte sykdom og man mister fort oversikten over hva som er sannsynlige diagnoser og hva som er sjeldnere sykdommer, noe som gjør boken mindre nyttig i allmennlegers daglige arbeid med pasienter med potensielle revmatiske sykdommer.

Esperanza Díaz